

"Każdy wygrywa lub nici z interesu"
Stephen Covey

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Opoczno

Dominika Kochanowska, Martyna Jedlińska

19 październik 2016 rok

*Projekt „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Opoczno”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach
Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków
budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania
wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji
na terenie Województwa łódzkiego.*

Rewitalizacja do 2013 roku:

Cegły, beton, asfalt, tynk (działania inwestycyjne w przestrzeni)

Rewitalizacja odNOWA od 2014 roku:

„Szyta na miarę” – ukierunkowana nie tylko na przeciwdziałanie wieloaspektowym zjawiskom kryzysowym na obszarach zdegradowanych, ale także na pobudzanie działalności gospodarczej i społecznej oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Rewitalizacja to nie...

Rewitalizacją **NIE** są... pojedyncze działania dotyczące modernizacji infrastruktury oraz remontu pojedynczych budynków lub obiektów położonych na obszarach zdegradowanych!!!

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Rewitalizacja – co to takiego?

Słowo to pochodzi z języka łacińskiego **re + vita** - dosłownie oznacza przywrócenie do życia, ożywienie.

„**Rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

*Art. 2 ust. 1. Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji
(Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z późn. zm.)*

- Gmina przygotowuje, koordynuje i tworzy warunki do prowadzenia rewitalizacji,
- ALE... **Rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy.**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cele rewitalizacji

GOSPODARCZE

- pobudzenie rozwoju gospodarczego jednostki poprzez powstawanie i rozwój małych, lokalnych firm oraz przyciąganie inwestorów zewnętrznych,
- spadek bezrobocia,
- wzrost dochodów podatkowych gminy.

SPOŁECZNE

- poprawa jakości życia mieszkańców,
- ograniczenie procesów negatywnej selekcji społecznej i wykluczenia społecznego,
- osiągnięcie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- odbudowa więzi społecznych,
- poprawa sytuacji demograficznej.

ŚRODOWISKOWE

- polepszenie lub utrzymanie stanu środowiska przyrodniczego,
- powiększenie terenów zielonych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- ograniczenie zużycia nowych terenów niezainwestowanych dzięki wykorzystaniu terenów przemysłowych itp.
- ograniczanie ingerencji w środowisko naturalne – reurbanizacja.

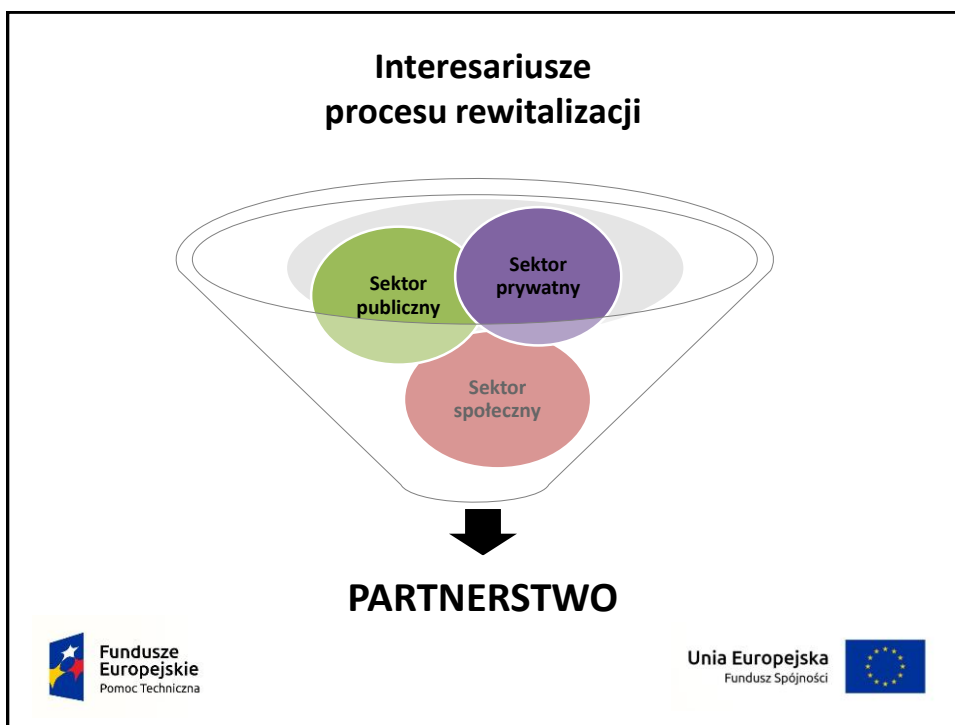
PRZESTRZENNE

- integracja izolowanych wcześniej terenów oraz poprawa dostępności komunikacyjnej,
- poprawa lub utrzymanie ładu przestrzennego,
- kształtowanie krajobrazu JST,
- rozbudowa infrastruktury komunalnej, w tym transportowej.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Interesariusze procesu rewitalizacji

PROGRAMOWANIE REWITALIZACJI – PARTNERSTWO INTERESARIUSZY

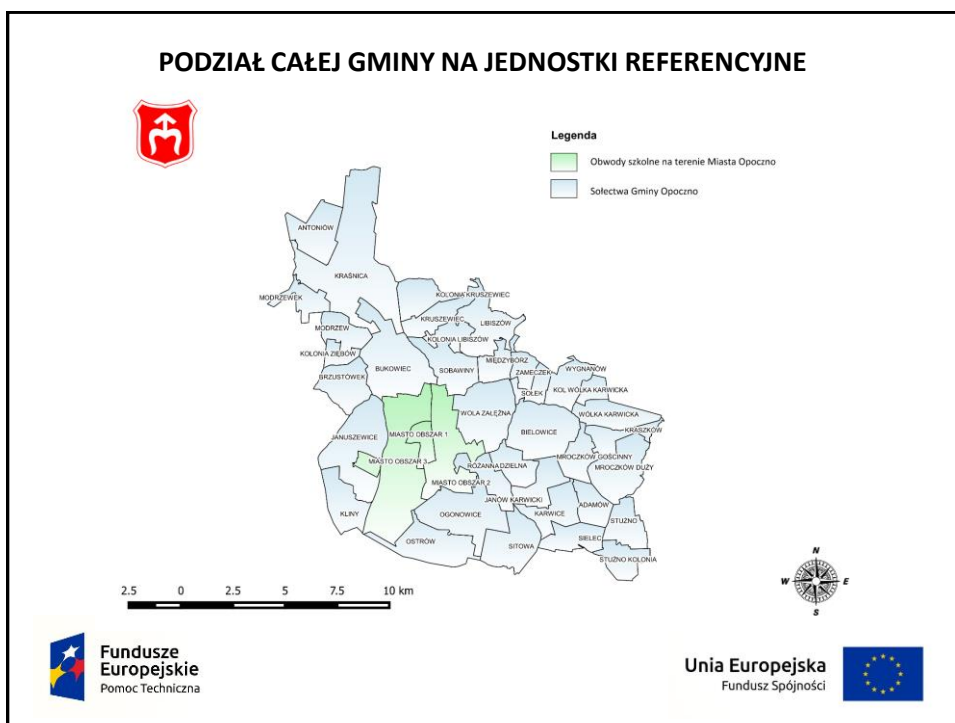
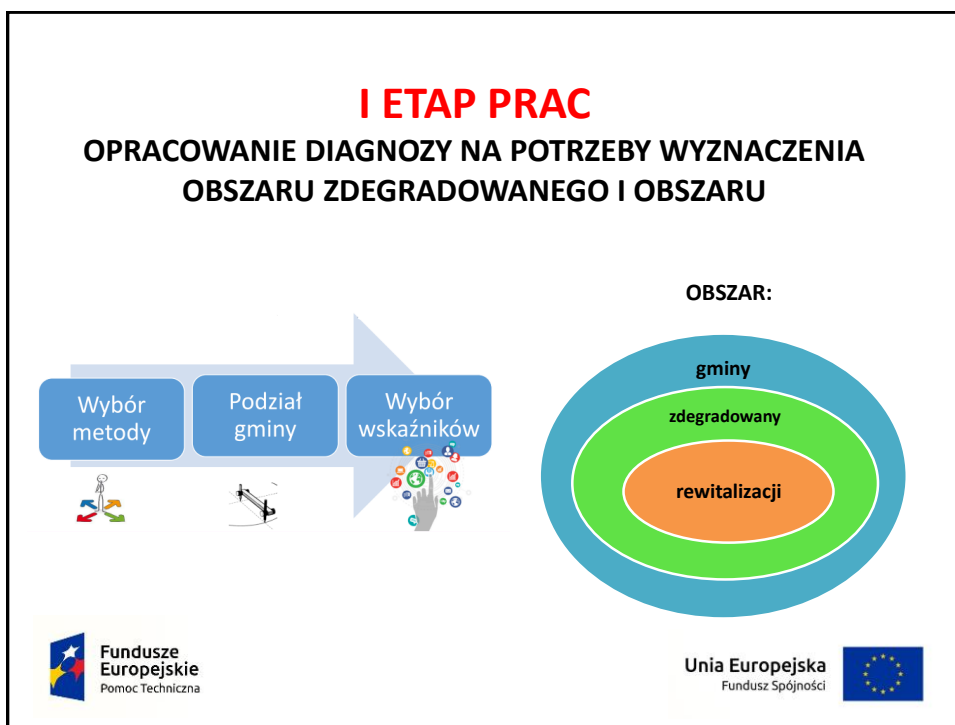
- katalog interesariuszy – szeroki i otwarty
- szczególne uwzględnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji
- rewitalizacja „z ludźmi i dla ludzi”
- organizacje pozarządowe
- podmioty gospodarcze
- podmioty publiczne

Art. 2 ust 2. Ustawy o rewitalizacji:
Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:
 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze (...);
 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
 6) organy władzy publicznej;
 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

 Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

 Unia Europejska
Fundusz Spójności

WSKAŹNIKI DO PRZEPROWADZENIA DIAGNOZY

NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE

- Trendy demograficzne (depopulacja, starzenie się społeczności lokalnej),
- Sytuacja na rynku pracy/bezrobocie,
- Opieka społeczna, skala problemów społecznych,
- Poziomu edukacji i wychowania przedszkolnego,
- Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Udział w życiu publicznym,
- Aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców.

NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE

- Niski stopień przedsiębiorczości,
- Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.

NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

- Przekroczenie standardów jakości środowiska,
- Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

WSKAŹNIKI DO PRZEPROWADZENIA DIAGNOZY

NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

- Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,
- Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- Niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- Niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE

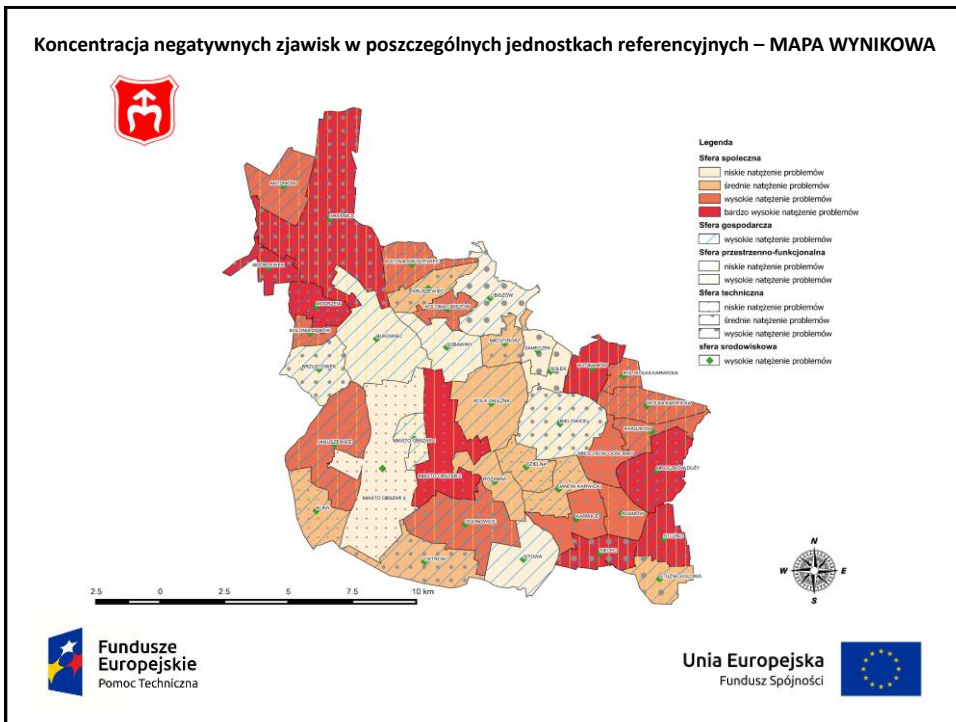
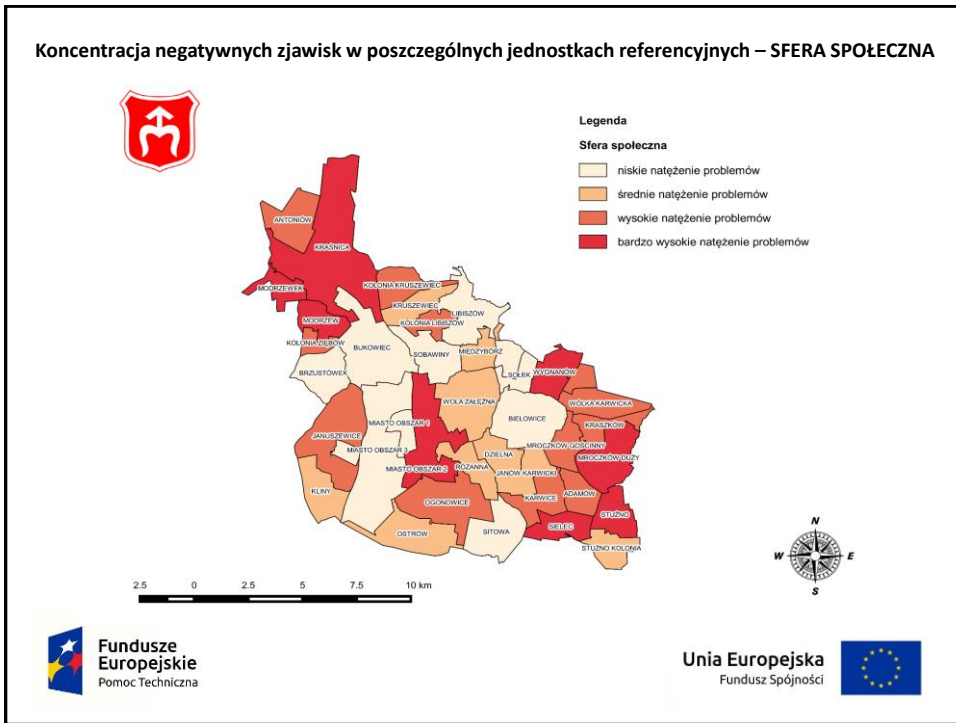
- Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

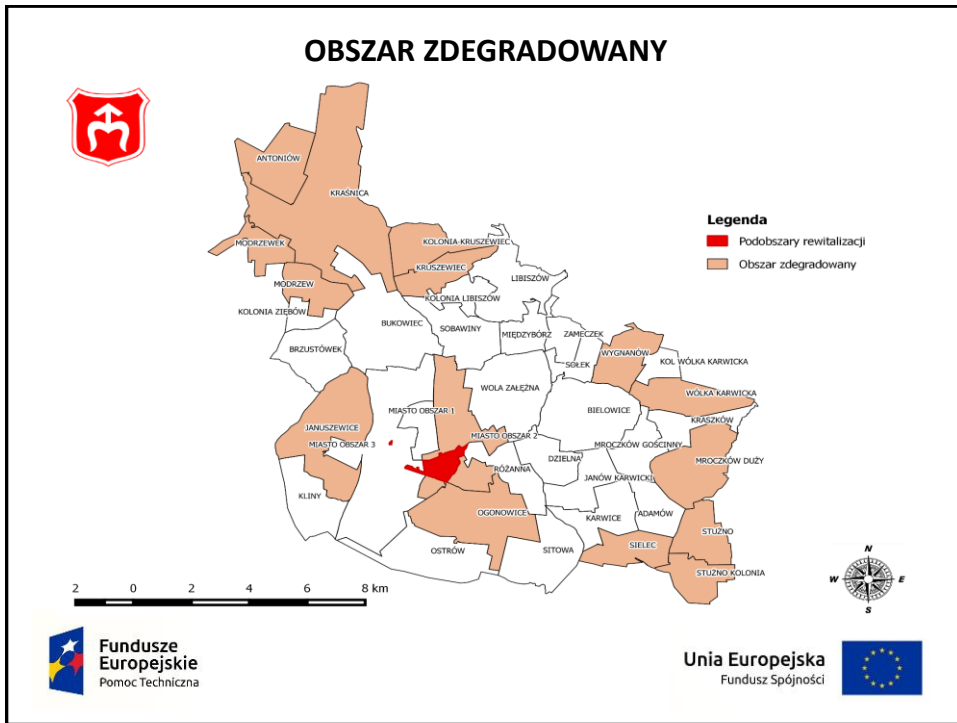

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Po co angażować mieszkańców?

lepiej rozpoznane potrzeby lokalne

- kreatywne pomysły – praca grupowa,
- większa efektywność wydatkowania środków publicznych,

wspólna odpowiedzialność

- zmniejszenie oporu na wprowadzanie zmian,
- wspólna hierarcha potrzeb i priorytetów,
- udział w realizacji – łączenie zasobów – redukcja kosztów publicznych,

większa trwałość

- integracja – między sobą i z miejscem zamieszkania,
- budowanie wspólnoty interesów (spotkanie się różnych interesów i punktów widzenia).

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Kluczem do dobrej rewitalizacji jest umiejętne dostosowanie przedsięwzięcia do lokalnych potrzeb i uwarunkowań gminy.

**Ale pytanie: Jak to robią inni?
– DOBRE PRZYKŁADY REWITALIZACJI**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

PRZASNYSZ – kompleksowa rewitalizacja małego miasta

Stare Miasto:

Generalny remont ratuszu, rynku oraz nawierzchni, odnowienie parku miejskiego. Działania rewitalizacyjne ratuszu i rynku przyczyniły się do tego, iż właściciele okolicznych kamienic na własny koszt rozpoczęli remonty. Stare Miasto zyskało na estetyce i funkcjonalności.

Działania społeczne: imprezy cykliczne, takie jak Orszak Trzech Króli, Dzień Dziecka, Festiwal Świata, Przasnyski Jarmark Staropolski, Wigilia dla mieszkańców, koncerty.

Zawodzie:

Budowa 5 budynków socjalnych, do których przeniesiono mieszkańców z baraków, aktywizacja mieszkańców i zaangażowanie w remonty.

Działania społeczne: MOPS zrealizował projekt na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej przasnyszanek i zainicjował powołanie koalicji przeciwko przemocy domowej. Znalazło się w niej kilkanaście instytucji (policja, kuratorzy sądowi, prokuratura, szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna i organizacja pozarządowa prowadząca schronisko dla osób bezdomnych), które zaczęły ze sobą współpracować.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Remont rynku.

Rynek po przeprowadzeniu prac remontowych.

Impreza plenerowa na odnowionym Rynku przed ratuszem.

Klatka schodowa pomalowana przez mieszkańców w ramach Programu Aktywności Lokalnej „Razem dla Szpitalnej”.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

POŁCZYŃ-ZDRÓJ – działania nakierowane na podniesienie szans dzieci i młodzieży

Połczyn-Zdrój to miasteczko słynące z wód mineralnych. Obsługa kuracjuszy i turystyka to główne zajęcie mieszkańców. Przyczyną kumulacji negatywnych zjawisk była prywatyzacja zespołu sanatoriów Uzdrowisko Połczyn.

Problemy: zły stan infrastruktury i komunikacji publicznej, bariera rozwoju miasta spowodowana strefą ochronną, ubóstwo.

Działania:

- Działania sprzyjające rozwojowi funkcji uzdrowiskowej, pobudzeniu turystyki oraz tworzenie przyjaznego i atrakcyjnego otoczenia dla mieszkańców.
- Objęcie ochroną konserwatorską centrum (układ urbanistyczny z XIII w.)
- Odnowienie alejek, zakup ławek, nasadzeń, lamp, kamer, ścieżki dydaktyczne itp.
- Wytyczenie nowych szlaków pieszych i rowerowych.
- Organizacja szkoleń dla kwaterodawców i pozostałych mieszkańców.
- Program dla dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem mający na celu przede wszystkim ochronę przed przyszłym wykluczeniem społecznym i biedą.

BUDŻET: projekty infrastrukturalne: ok. 47,2 mln zł, projekty społeczne: ok. 6,2 mln zł

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Połczyn-Zdrój – Centrum Aktywności Lokalnej

Inicjator: Centrum Kultury w Połczynie-Zdroju,
partner – ZDZ w Drawsku Pomorskim

Działania społeczne: PO KL, Projekt systemowy
1.17 „Rewitalizacja społeczna” (1 mln zł)

Przeciwdziałanie bezrobociu

- organizacja 4 szkoleń (w każdym szkoleniu weźmie udział po 10 osób) w zakresie: brukarz, projektowanie i utrzymanie terenów zielonych, utrzymanie porządku na terenie gminy oraz "ABC Przedsiębiorczości";
- 10 miesięczne szkolenia praktyczne (6 godzin dziennie, wynagrodzenie 6 zł za godzinę).

Integracja społeczna

- stworzenie świetlicy środowiskowej wraz z salą gier przy Punkcie Integracji Społecznej na ulicy Kościuszki;
- organizacja 10 tematycznych warsztatów dla dzieci i młodzieży.

Źródło: polczynzdroj24.pl/index.php/felietony/158-rewitalizacjaipolczynspoleczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zajęcia w świetlicy.

Deptak udekorowany parasolami.

Budowa hali widowiskowo-sportowej.

Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LWÓW – małe projekty, wielkie współdziałanie

Podzamcze jest jedną z najstarszych części Lwowa. Miejsce to wyróżnia wiele kamienic i zakładów przemysłowych z XIX i XX w. w dużej mierze już nie funkcjonujących.

Opis stanu: brak przestrzeni publicznych, zniszczone domy i kamienice, zagrożenie wykluczenia społecznego i ekonomicznego, brak środków.
Pomysł na rewitalizację (2011-2014): włączenie w prace jak największej liczby mieszkańców, zaangażowanie przedstawicieli instytucji lokalnych, odnowa podwórek, skwery przy budynkach użyteczności publicznej, place zabaw, odnowa zabytkowych bram.

EFEKTY: odnowa 5 podwórek, budowa 3 placów zabaw i 2 skwerów, odrestaurowanie 3 zabytkowych bram, uliczna galeria murali i graffiti, wyznaczenie szlaku turystycznego z 12 obiektami zabytkowymi, założenie portalu internetowego, integracja mieszkańców, poczucie więzi, budowanie lokalnej tożsamości, działanie na rzecz wspólnoty.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Jedno z podwórek zrealizowane w ramach projektu.

Mural na placu zabaw po rewitalizacji.

Drzwi wejściowe do kamienic.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

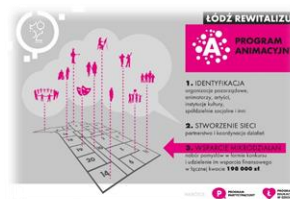
Unia Europejska
Fundusz Spójności

ŁÓDZKI PROGRAM ANIMACYJNY – PRZYKŁAD TWORZENIA PODSTAW PARTNERSTWA

Animacja społeczna to niejako „ożywianie” osób, które pozostawały do tej pory niejako uśpione, we wspólnym działaniu.

- ✓ zidentyfikowaniu lokalnych zasobów aktywności ludzkiej – różnych podmiotów prowadzących lub chcących prowadzić działania na obszarze Strefy Wielkomiejskiej Łodzi,
- ✓ zorganizowaniu sieci współpracy tych podmiotów;
- ✓ wsparciu ich działań poprzez rozbudowany program niewielkich, bardzo prostych mikro-grantów (regranting);
- ✓ stworzeniu wraz z nimi spójnego, wieloletniego programu animacji społecznej dla obszaru rewitalizacji.

Szczegółowe informacje, wzory dokumentów dostępne pod adresem:
<http://centrumwiedzy.org/programy-spoeczne/animacyjny/>

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ 😊

